

С. А. Балалаев, Р. Г. Леонтьев // Транспорт : наука, техника, управление. – 2006. – № 1. – С. 14 – 18.

2 Галабурда, В.Г. Методология корпоративного управления качеством транспортного обслуживания пользователей на железнодорожном транспорте [Текст] / В. Г. Галабурда // Железнодорожный транспорт (Серия «Маркетинг и коммерческая деятельность»). – ЭИ/ЦНИИТЭИ. – 2004. – Вып. 2. – С. 1–22. –

3 Дайлидко, А. А. Стандартизация, метрология и сертификация на железнодорожном транспорте [Текст] : учеб. изд. / А. А. Дайлидко, Ю. А. Юрченко. – М. : Желдориздат, 2008. – 261 с.

4 Иловайский, Н. Д. Сервис на транспорте

(железнодорожном) [Текст] / Н. Д. Иловайский, А. Н. Кисилев : Учебник для вузов. – М. : Маршрут, 2003. – 59 с.

5 Макаренко, М. В. Основы управління економічними процесами на залізничному транспорті України. [Текст] / М. В. Макаренко – К. : КУЕТТ, 2003. – 478 с.

6 Экономика железнодорожного транспорта [Текст] : Учеб. для вузов ж.-д. транспорта / Н.П. Терёшина, В.Г. Галабурда, М.Ф. Трихунков и др.; Под ред. Н.П. Терёшиной, Б.М. Лapidуса, М.Ф. Трихункова. – М.: УМЦ ЖДТ, 2006. – 276 с.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДУЗТ Дейнека О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДУЗТ Боровик Ю.Т.*

УДК 658.5.009.12:338.436

DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i50.52987>

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Устенко М. О., к.е.н., доцент (УкрДУЗТ)

У статті досліджено основні проблеми формування та розвитку транспортно-логістичних систем в умовах європейської інтеграції, обґрунтовано актуальність розвитку та необхідність впровадження транспортно-логістичних систем, визначено вплив логістики як одного з ефективних інструментів планування організації та управління на транспортний комплекс України, визначено структуру транспортно-логістичної системи України, проаналізовано досвід розвинутих країн у використання логістичних систем.

Ключові слова: логістика, транспортно-логістична система, логістичний підхід, інтеграція, логістизація, підприємство, транспорт, міжнародні транспортні коридори

АКТУАЛЬНОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГИСТИЧЕСКИХ СИСТЕМ В УСЛОВИЯХ ЕВРОИНТЕГРАЦИИ

Устенко М. А., к.э.н., доцент (УкрГУЖТ)

В статье исследованы основные проблемы формирования и развития транспортно-логистических систем в условиях европейской интеграции, обоснована актуальность развития и необходимость внедрения транспортно-логистических систем, определено влияние логистики как одного из эффективных инструментов планирования организации и управления на транспортный комплекс Украины, определена структура транспортно-логистической системы Украины, проанализирован опыт развитых стран в использование логистических систем.

Ключевые слова: логистика, транспортно-логистическая система, логистический подход, интеграция, логистизация, предприятие, транспорт, международные транспортные коридоры

ACTUALITY OF TRANSPORT AND LOGISTIC SYSTEMS FORMATION IN EUROINTEGRATION

Ustenko M.O., Candidate of Economic Sciences (USU of RT)

In the article the basic problems of forming and development of transport and logistics systems in terms of European integration, the urgency of the need to implement transportation and logistics systems, the influence of logistics as one of the effective tools for planning the organization and management of transport complex in

© Устенко М.О.

Вісник економіки транспорту і промисловості № 50, 2015

Ukraine, determined the structure of transport and logistics system of Ukraine, analyzed the experience of developed countries in the use of logistics systems and economic shows the effect of their use, defined the European integration one of the main priorities of the Ukrainian state policy, defines five levels of logistic structure integration in transport and logistics system of Ukraine, analyzed the results of market research international freight. It is concluded that the gradual integration of the transport sector focused Ukraine to European and global transport system through the development of international transport corridors can provide not only additional revenue, but also stimulate investment activity, attract foreign capital, technology improvements transport, transport infrastructure in general and economic development of regions

Keywords: *logistics, transport and logistic system, logistic approach, integration, logistization, enterprise, transport, international transport corridors*

Постановка проблеми. В умовах європейської інтеграції найбільш ефективний напрям розвитку транспортного сектору України може бути реалізований шляхом формування транспортно-логістичної системи країни, яка забезпечує взаємодію всіх учасників транспортно-розподільчого процесу в організаційно-економічному, технічному, технологічному та інформаційному аспектах під час руху вантажних потоків, а також дає змогу зайняти конкурентоспроможні позиції на міжнародних ринках транспортно-логістичних послуг[2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що загальні проблеми формування транспортно-логістичних систем глибоко проаналізовані багатьма вченими, серед яких М. Григорьев[1], В. Дикань [2], Т. Загорна [3], О.Зборовська [4], Н. Клунко [6], Є. Крикавський [7], О. Лактионава [8], Маселко [9], А. Некрасов [10], А. Новікова [11], Т. Сирийчик [12], С.Співаковський [13], Н. Якименко [14], та інші.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Разом з тим аналіз публікацій свідчить, що недостатньо уваги приділялося розвитку транспортно-логістичних систем в умовах євроінтеграції.

Метою статті є визначення закономірностей та особливостей розвитку транспортно-логістичної системи України в умовах євроінтеграції

Виклад основного матеріалу дослідження. Транспорт, як інфраструктурна галузь, має розвиватися випереджальними темпами з метою сприяння швидкому економічному та соціальному розвитку країни та її участі у міжнародному поділі праці. Враховуючи зростаючі товаропотоки на напрямку Європейський Союз – Україна, а також той факт, що український ринок транспортно-логістичних послуг перебуває на стадії становлення, а логістична складова ТЛС тільки формується, виникає необхідність виявлення механізмів європейської транспортно-логістичної інтеграції, наукового обґрунтування і розробки шляхів інтеграції в неї України та розбудови, з урахуванням досвіду країн ЄС, ефективної національної ТЛС. Це сприятиме реалізації зовнішньоторговельних зв'язків України, її територіальному розвитку, залученню транзиту та збільшенню обсягів валютних надходжень,

оптимізації товаропотоків, інтенсифікації господарських зв'язків з ЄС[9].

На сучасному етапі європейська інтеграція є одним з основних пріоритетів української державної політики. Проте транспортна система країни все ще не відповідає стандартам і вимогам Європейського Союзу і відзначається суттєвим відставанням щодо інфраструктури, обладнання і норм [12]. Варто підкреслити, що інтеграційні процеси транспортного комплексу України не мають обмежуватися лише його адаптацією до вимог та стандартів ЄС, а також вимагають застосування методичних підходів до організації управління розвитком транспортних систем, що ґрунтуються на концептуальних засадах логістики.

Сьогодні логістика як один з ефективних інструментів планування організації та управління процесами руху матеріального та супутніх йому потоків спрямована на отримання максимального прибутку всіма учасниками конкретного транспортно-розподільчого процесу шляхом оптимізації їх логістичних витрат у певному просторі та часі[4]. При цьому координацію технологічної, технічної та організаційно-економічної взаємодії між усіма функціональними ланками забезпечує відповідна логістична система. Згідно з досвідом розвинутих країн використання логістичних систем дає змогу зменшити загальні логістичні витрати майже на 12-35%, транспортні витрати на 7- 20%, витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи та збереження матеріального потоку на 15-30%, а також прискорити швидкість обігу матеріальних ресурсів на 20-40% та скоротити їх запаси на 50-200%. Усе це свідчить про те, що одним із важливих факторів економічного зростання є формування інтегрованих транспортно-логістичних систем, що охоплюють окремі країни та регіони[13].

Територіальні особливості транспортно-логістичної системи як складної динамічної системи зумовлюють необхідність застосування системного підходу. Використання системного підходу дає змогу сформувати нову специфіку організаційно-економічної та техніко-технологічної взаємодії ланок транспортної системи згідно з інтегральною концепцією розвитку держави з урахуванням потреб сучасного економічного середовища[14].

Важливе значення для визначення найефективніших шляхів формування та розвитку

транспортно-логістичної системи України має проведення аналізу окремих макроекономічних показників (ВВП, структура експорту та імпорту товарів та ін.) та статистичних даних діяльності транспортного сектору країни[1].

Структура транспортно-логістичної системи України, на наш погляд, має складатися з п'яти рівнів логістичної взаємодії: 1) взаємодія об'єктів транспортно-логістичної інфраструктури (термінальні та вантажні комплекси, складські господарства, підприємства різних видів транспорту та транспортно-логістичного сервісу тощо); 2) транспортно-логістичні центри місцевого, регіонального та міжнародного призначення; 3) регіональні транспортно-логістичні системи; 4) транспортно-логістичні кластери; 5) інтегрована транспортно-логістична система України (підсистема економічної системи країни та міжнародних транспортно-логістичних систем).

Держава, розробляючи та реалізуючи закони і правила щодо зовнішньої торгівлі і перевезень з позиції національних інтересів, також отримує вигоду від ефективного управління транспортними процесами, оскільки воно дає змогу впорядкувати і зробити більш сучасними адміністративні процедури і правила доставки товарів, стимулювати розвиток зовнішньої торгівлі, транзитних перевезень, активізувати інноваційні процеси на транспорті і розвивати діяльність транспортного комплексу країни[11].

Результати дослідження ринку міжнародних перевезень вантажів показали, що найбільш високою формою організації перевезень, яка задовольняє вимоги споживачів, є інтегральні технології. Вони дозволяють організаторам перевезень використати переваги кожного виду транспорту і запропонувати споживачам обслуговування високого рівня якості й прийнятні ціни[7].

Інтеграція виробництва і транспорту призводить до високої взаємної залежності виробничо-транспортного процесу. З одного боку, вона сприяє гармонізації виробничих зв'язків і розвитку економіки. З другого боку, інтеграція висуває особливі вимоги до транспортних процесів створення єдиних для країн ЄС стандартів і правил регулювання ринку транспортних послуг, уніфікації вимог до документів, транспортних засобів і правил їх експлуатації[4].

Висновок Проведене дослідження дає підстави констатувати, що оптимальним напрямом розвитку транспортної галузі України є формування багатопрофільної та багатофункціональної інтегрованої транспортно-логістичної системи країни. ТЛСУ є засобом інтеграції вітчизняного транспортного комплексу в міжнародні транспортно-логістичні системи шляхом забезпечення їх ефективної взаємодії; задовольняє потреби споживачів транспортно-логістичних послуг за рахунок гармонізації їх інтересів з

інтересами всіх учасників транспортно-розподільного процесу; сприяє реалізації ефективної транспортної політики на основі раціонального розподілу інвестиційних коштів держави та приватного сектору; створює гнучку тарифну політику на різних видах транспорту з метою збільшення транзитних вантажних потоків через територію України на основі формування оптимальних схем доставки вантажу. Також можна зробити висновок, що поступова цілеспрямована інтеграція транспортного комплексу України до загальноєвропейської та світової транспортної системи шляхом розвитку міжнародних транспортних коридорів може забезпечити не лише додаткові надходження до бюджету, а й стимулювати інвестиційну активність, залучення іноземного капіталу, вдосконалення технологій транспортування, транспортної інфраструктури країни в цілому та економічний розвиток регіонів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Григорьев М. Н. Логистика: учеб. пособие [для студентов вузов] / М.Н. Григорьев, А.П. Долгов, С.А. Уваров. — М.: Гардарики, 2006. — 463 с.
2. Дикань В.Л. Основи логістичної інтеграції при формуванні логістичних систем [Текст] / В. Л. Дикань, Я. М. Панчишин // Вісн. економіки транспорту і промисловості: зб. наук. пр. — Х.: УкрДАЗТ, 2009. - № 26. — С.60–63.
3. Загорна Т.О. Управління ризиками в логістичній системі підприємства / Т.О. Загорна, А.В. Ткачова // Економіка Крима. Научно-практический журнал. — 2009. — №27. — С. 89—93.
4. Зборовська О.М. Актуальність використання логістики у виробничо-господарській діяльності підприємств. / Зборовська О.М. // Вестник национального технического университета «ХПИ» № 5, 2010 р. — С. 36—42.
5. Зборовська О.М. Аналіз факторів впливу на обсяги логістичних витрат/ Зборовська О.М. // Економіка та держава, 2011. — №7 — С. 26—27.
6. Клунко Н.С. Економіко-організаційний механізм логістичних процесів у виробничій сфері: дис.канд. екон. наук / Н.С. Клунко.—Х, 2010. — 182 с.
7. Крикавський Є. Економічний потенціал логістичних систем / Крикавський Є. — Л.: Вид-во ДУ “Львів. політехніка”, 1997. — 168 с.
8. Лактионова О.Е. Формирование логистических систем: методология и практика: [монография] / Лактионова О.Е. — Донецк: НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти, 2002. — 319 с.
9. Маселко Т. Є. Проблеми управління транспортно-логістичними системами України та перспективи розвитку в контексті європейської інтеграції / Т. Є. Маселко, С. Г. Шевченко. — Режим доступу :

http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlut/17_2/301_Maselko_17_2.pdf

10. Некрасов А.Г. Оценка эффективности логистических систем [Электронный ресурс] / Некрасов А. Г. — Режим доступа: <http://www.integprog.ru>

11. Новікова А. М. Україна в системі міжнародних транспортних коридорів / А. М. Новікова. — К. : НІПМБ, 2003. — 494 с.

12. Сирийчик Т. Транспортна політика України та її наближення до норм Європейського Союзу / Т. Сирийчик та ін. ; за ред. Марчіна Свенціцькі. — К. : Аналіт.-дорадч. центр Блакитної

стрічки, 2010. — 102 с. — Режим доступу : http://www.undp.org.ua/files/en_76033Transport_System_Reform_Jun2010.pdf

13. Співаковський С. Позиції України на міжнародному ринку транспортно-експедиційних послуг / С. Співаковський // Економіка України. — 2009. — № 1. — С. 75-78.

14. Якименко Н.В. Управління економічним зростанням залізничного транспорту в умовах розвитку транспортного ринку України : [монографія] / Н. В. Якименко; Укр. держ. акад. залізн. трансп. - Х. : УкрДАЗТ, 2012. - 437 с. - Бібліогр.: с. 399-437

*Рецензент д.е.н., професор УкрДУЗТ Кірдіна О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДУЗТ Єлагін Ю.В.*

УДК 656.073.4 (477)

АНАЛІЗ АЛЬТЕРНАТИВНИХ РІШЕНЬ ФОРМУВАННЯ ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ РОЗВИТКУ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Шраменко О.В., к.е.н., доцент (УкрДУЗТ)

В статті проаналізовано сучасний стан технічної бази для мультимодальних перевезень. Виявлені основні перепони та вимоги до розвитку техніки для мультимодальних перевезень. В статті розглянуті основні гравці на ринку транспортного машинобудування. А також охарактеризовано можливі технології здійснення мультимодальних перевезень. Обґрунтовано доцільність використання безвагонних технологій для розвитку мультимодальних перевезень в Україні.

Ключові слова: мультимодальні перевезення, залізничний транспорт, транспортне машинобудування, рухомий склад, технічна база.

АНАЛИЗ АЛЬТЕРНАТИВНЫХ РЕШЕНИЙ ФОРМИРОВАНИЯ ТЕХНИЧЕСКОЙ БАЗЫ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНЫХ ПЕРЕВОЗОК

Шраменко Е.В., к.э.н., доцент (УкрГУЖТ)

В статье проанализировано современное состояние технической базы для мультимодальных перевозок. Выявлены основные преграды и требования к производству техники для таких перевозок. В статье рассмотрены основные игроки на рынке транспортного машиностроения. А также охарактеризованы возможные технологии осуществления мультимодальных перевозок. Обоснована целесообразность использования безвагонных технологий для их развития в Украине.

Ключевые слова: мультимодальные перевозки, железнодорожный транспорт, транспортное машиностроение, подвижной состав, техническая база.

ANALYSIS OF ALTERNATIVE FORMATION OF A RAILWAY TRANSPORT TECHNICAL INFRASTRUCTURE IN THE CONDITIONS OF MULTIMODAL TRANSPORT DEVELOPMENT

Shramenko E.V., Candidate of Economic Sciences, associate professor (USU of RT)

It has been analyzed modern technical facilities for multimodal transportations. The basic obstacles and production technology requirements to such transportations has been determined. The article shows main